

KEU

2020

ÅRSRAPPORT

KVALITETS- OG EFTERUDDANNELSESUDVALGET

Kvalitet i Almen Praksis
i Hovedstaden

Indhold

Om Kvalitets- og efteruddannelsesudvalget (KEU)	3
Medlemmer af KEU i 2022	3
Sekretariatsbetjening	3
Møder	4
Bevillingskompetence	4
Gennemførte projekter i 2022	5
Decentral Gruppebaseret Efteruddannelse (DGE) – støtte til efteruddannelsesgrupper og supervisionsgrupper	5
Nordisk Kongres 2022 v. DGE-teamet i KAP-H	6
Podcasts til praktiserende læger om gensidigt praksisbesøg	6
Samarbejde mellem almen praksis og hospitaler	6
SAMS Færdighedskursus 2022	7
SOFIA (Sammen om Fysisk og psykisk helbred I Almen praksis)	7
Understøttelse af datakonsulenternes kompetencer og udvikling	10
Workshop – Kvalitetsudvikling i egen klinik	10
Projekter under 25.000 kr. i 2022	11
Farmaceuter i almen praksis	11
FYAM Hovedstaden - fyraftensmøder	12
FYAM temaaften: Fra hoveduddannelseslæge til speciallæge i Almen Medicin	12
Gensidigt praksisbesøg	12
Nordisk Kongres 2022	13
Palliationskongres 2022	13
Mindre kvalitetsudviklingsprojekter i egen klinik	14
Økonomi	15
Integrering af farmaceuter i almen praksis	16

Om Kvalitets- og efteruddannelsesudvalget (KEU)

Kvalitets- og efteruddannelsesudvalgets formål og opgaver er fastsat og beskrevet i overenskomsten om almen praksis. Udvalget skal fremme arbejdet med kvalitetsudvikling og efteruddannelse blandt regionens praktiserende læger. Udvalget skal herunder bidrage til implementering af nye faglige ydelser og andre tiltag aftalt af overenskomstens parter. KEU yder derfor støtte til projekter, som understøtter kvalitetsudvikling og/eller efteruddannelse blandt praktiserende læger i Region Hovedstaden.

KEU's årsrapport er tilegnet Samarbejdsudvalget (SU), som KEU refererer til. Samtidig er årsrapporten målrettet interessenter, ansøgere og potentielle ansøgere.

Årsrapporten giver indblik i aktiviteter og projekter som udvalget har støttet i 2022. Udvalget støtter aktuelt flere igangværende projekter, men det er udelukkende projekter, der er afsluttet i 2022, som fremgår af rapporten. Primo 2022 var der i alt knap 19 mio. kr. i puljen, og der er i løbet af året givet bevillinger på i alt 9,3 mio. kr., hvoraf 5,3 mio. kr. er brugt. Sidst i rapporten fremgår årsregnskabet for 2022.

Medlemmer af KEU i 2022

KEU-udvalget består af tre repræsentanter fra regionen og tre repræsentanter fra PLO-regionalt. Formandskabet i udvalget er delt mellem Region Hovedstaden og PLO-Hovedstaden.

› Torben Larsen , PLO-Hovedstaden (formand)	› Lartey Lawson (B), Regionsrådsmedlem (formand)
› Lucille Rem , PLO-Hovedstaden	› Susanne Møller (C)
› Mads Grarup , PLO-Hovedstaden	› Britta Kristensen (KD)

Sekretariatsbetjening

Udvalget betjenes af sekretariatet i KAP-H. Det er sekretariatets opgave at stå til rådighed for ansøgere og bidrage med sparring, som kan kvalificere ansøgninger. Sekretariatet forelægger de endelige projektansøgninger for Kvalitets- og efteruddannelsesudvalget på udvalgmøderne to gange årligt.

Møder

Der har været afholdt tre møder i 2022 henholdsvis d. 22. februar, d. 28. april og d. 17. november. På KEU-møderne deltager foruden udvalgsmedlemmerne:

- › Medarbejder fra KAP-H sekretariatet
- › De to lægefaglige koordinatore i KAP-H
- › Efteruddannelseskoordinatoren for den Decentrale Gruppebarede Efteruddannelsesordning (DGE)
- › En medarbejder fra PLO-H's sekretariat
- › En chefkonsulent fra Sekretariatet for KAP-H
- › Den administrative formand for KAP-H styregruppen

Alle ovenstående deltager som observatør.

Bevillingskompetence

Kvalitets- og efteruddannelsesudvalget kan træffe beslutning om ansøgninger på op til 400.000 kroner, mens ansøgninger på over 400.000 kr., som udvalget ønsker at støtte, indstilles til endelig godkendelse af Samarbejdsudvalget.

Sekretariatet i KAP-H har beføjelse til administrativt at godkende ansøgninger op til 25.000 kr. og orienterer efterfølgende udvalget. Sekretariatet kan samlet set godkende ansøgninger for 200.000 kr. om året. Herudover administrerer sekretariatet ligeledes en rammebevilling målrettet mindre kvalitetsprojekter i egen klinik, hvor der kan søges op til 25.000 kr. pr. klinik til et udviklingsprojekt.

Gennemførte projekter i 2022

Bevillingshavere for projekter afsluttet i 2022 er blevet anmodet om at indsende en afrapportering til brug for KEU's årsrapport. Nedenfor følger dermed afrapporteringer fra de projekter, som er afsluttet i 2022. Bidragene er oplistet alfabetisk efter projekttitel.

KEU støtter aktuelt flere igangværende projekter. En liste over samtlige igangværende projekter kan findes på sundhed.dk [her](#).

Ved spørgsmål til projekterne, kan der rettes henvendelse til KAP-H sekretariatet på kap-h@regionh.dk eller tlf. 3866 5299.

Decentral Gruppebaseret Efteruddannelse (DGE) – støtte til efteruddannelsesgrupper og supervisionsgrupper

DGE-ordningen er sat i værk for at sikre efteruddannelse og netværksdannelse blandt regionens praktiserende læger. Efteruddannelsesgrupper og supervisionsgrupper skaber rammerne for et godt læringsmiljø, hvor der også er mulighed for social netværksdannelse, ligesom de støtter den enkelte læge i udførelsen af erhvervet og muliggør indlæring af specifikke kompetencer. DGE er finansieret via overenskomstmidler og har herudover søgt støtte i KEU til aktiviteter i grupperne. DGE har i 2022 fået støtte fra KEU til:

- › At afholde et heldagsmøde for nynedsatte læger, som får tabt arbejdsfortjeneste for at deltage
- › At yde et rådighedsbeløb på 15.000 kr. til hver af efteruddannelsesgrupperne herunder juniorgrupperne, der består af fase 2- og fase 3-læger.
- › At yde et rådighedsbeløb på 30.000 kr. til hver af supervisionsgrupperne.

I 2022 var der 93 DGE-grupper, 11 juniorgrupper og 83 supervisionsgrupper. 898 læger var aktivt med mindst en af de i alt 187 grupper. En flot årsevaluering viser, at grupperne værdsætter ordningen, hvor deltagelse handler om faglig udvikling samt fagligt og socialt netværk.

Læs mere:

- › DGE-efteruddannelse [her](#)
- › DGE Årsrapport 2022 [her](#)

Kontakt: Hanne Hjortkjær Petersen, praktiserende læge og efteruddannelseskoordinator i DGE

Email: hannehp@dadlnet.dk

Nordisk Kongres 2022 v. DGE-teamet i KAP-H

En delegation på 36 praktiserende læger og KAP-H's sekretariat deltog d. 21.-23. juni 2022 i Nordisk Kongres for almen medicin i Stavanger, Norge under titlen 'On the edge. General practice for future generations'. Delegationen deltog under facilitering ved DGE-teamet i KAP-H, som med finansiering fra Kvalitets- og efteruddannelsesudvalget ønskede at udvikle det almen medicinske fag og styrke den enkelte praktiserende læge i Region Hovedstaden. Dette ved at hente inspiration og ideer udefra med henblik på at udvikle nye koncepter til gavn for alle praktiserende læger. Derudover var det et væsentligt formål at bidrage til fastholdelse af nynedsatte og udbrændte læger. Delegationen omfattede 7 nynedsatte læger, 15 praktiserende læger uden virke i KAP-H samt 8 KAP-H konsulenter. Derudover deltog DGE-teamets seks efteruddannelsesvejledere samt KAP-H's sekretariat i delegationen.

På baggrund af emner og perspektiver på Nordisk Kongres 2022 kan der identificeres en række aktuelle og interessante strømninger og fokusområder inden for det almen medicinske fag. Herunder en del som taler ind i særligt de dagsordener, som der arbejdes med både på efteruddannelsesområdet og mere bredt i KAP-H samt nationalt ift. efteruddannelse og kvalitetsudvikling i almen praksis. Det har sammen med både den mundtlige og skriftlige videndeling fra KAP-H delegationens deltagere givet anledning til en række refleksioner over mulige udviklingsinitiativer og perspektiver ift. indsatser i KAP-H.

Læs vidensopsamlingen fra deltagelsen i Nordisk Kongres 2022 [her](#).

Podcasts til praktiserende læger om gensidigt praksisbesøg

Som praktiserende læger kan vi lære meget af at se hinanden arbejde. Vi kan spejle vores rutiner i kollegaernes arbejde. Der findes muligheder i KEU og i PLO-E i, at man kan bruge en dag hos en kollega som en uddannelsesdag. Desværre har det vist sig, at mange ikke har tiden til det. I dette projekt besøgte jeg to praktiserende læger i Region Hovedstaden hhv. Louise Finne og Esben Stinus Krogh Hall Andersen. Vi kommer tæt på deres arbejdsliv og hører dem fortælle om deres praksis. Vi hører refleksioner om work/life balance, om at være en god læge i en tid tider kaotisk setting. Det er der kommet to podcasts ud af. De er udgivet igennem Månedsskriftet i februar 2023 og har en måned efter udgivelse over 2000 afspilninger i alt.

Kontakt: Christian Vøhtz, praktiserende læge

Email: drvoehtz@gmail.com

Samarbejde mellem almen praksis og hospitaler

KEU har i 2022 støttet et dialogmøde og en temadag, der begge blev afholdt med henblik på at udvikle og forbedre samarbejdet mellem almen praksis og hospitalerne. Desuden skulle disse arrangementer danne afsæt for en kulturændring i samarbejdet.

Dialogmøde

I april deltog 52 repræsentanter fra PLO-H, regionens hospitaler, KAP-H og regionsadministrationen på et dialogmøde vedrørende samarbejdet mellem almen praksis og hospitalerne. Dialogmødet tog udgangspunkt i undersøgelse af almen praksis oplevelser af samarbejdet med hospitalerne og de udviklingspotentialer, som rapporten identificerede. Mødet resulterede i en række prøvehandlinger omhandlende kommunikation, samarbejdsformer og henvisninger.

Temadag

I december 2022 afholdte Region Hovedstaden og PLO-Hovedstaden en temadag om det videre samarbejde mellem almen praksis og hospitalerne. 120 repræsentanter fra PLO-H, PLO-K, KAP-H, regionens hospitaler og regionsadministrationen deltog. Temadagen blev afholdt som et led i opfølgningen på undersøgelsen af samarbejdet og dialogmødet i april 2022. Nye samarbejdstiltag og de foreløbige erfaringer med prøvehandlingerne i hvert planområde blev præsenteret og der blev afholdt workshops, der bød på spændende dialoger og forslag til videre arbejde med at styrke samarbejdet.

Læs mere om det styrket samarbejde, herunder prøvehandlingerne, temadagens præsentationer og workshops [her](#)

SAMS Færdighedskursus 2022

SAMS Færdighedskursus er en fortsat populær tilbagevendende begivenhed i SAMS København (Studerendes Almen Medicinske Selskab). Det seneste år har været afholdt to kurser, et i foråret og et i efteråret. Kurset løber over to aftener og er samlet seks timer. To dygtige sygeplejersker Heidi Dyrberg og Kristine Johansen underviser medicinstuderende i både basale praktiske færdigheder i almen praksis herunder EKG, blodprøvetagning og urinstix. Ligeledes er der case gennemgang med telefonvisitation. Via FADL's tillidsrepræsentanter er der et kort indslag om arbejdsvilkår, hvor man kan hente hjælp og svar. Deltagerne modtager et kursusbevis for deltagelse. Kurset bliver fortsat meget positivt modtaget blandt de studerende, der føler sig bedre klædt på til arbejdet og er positive over for almen praksis. I alle evalueringer svarer deltagerne, at kurset enten i høj grad eller nogen grad har været med til at ruste dem til et studiejob i Almen Praksis. Langt de fleste synes, at kurset i høj grad har levet op til deres forventninger.

Kontakt: Freja Kruse

Email: samsmedicin@gmail.com

SOFIA (Sammen om Fysisk og psykisk helbred I Almen praksis)

SOFIA studiet har til formål at øge livskvalitet og forlænge levetiden hos mennesker med svær psykisk sygdom i almen praksis. Vi har med SOFIA modellen afprøvet et pilotstudie i almen praksis, for at se om modellen kan føre til forlænget levetid og øget livskvalitet for mennesker med svær psykisk sygdom. SOFIA modellen bestod af:

1. Undervisning af praktiserende læger og praksispersonale
2. Systematisk opsporing af somatiske sygdomme hos svært psykisk syge
3. En forlænget overblikskonsultation på op til 45 minutter med tid til forberedelse, der giver mulighed for at tage udgangspunkt i patientens behov, værdier og ønsker til indsatsområder, samt indeholder ret systematisk diagnostisk interview. Målet er at styrke relationen mellem læge og patient og skabe en individuelt tilpasset behandlingsplan for at øge levetid og livskvalitet for patienten.

De bevilligede midler til SOFIA studiet er primært givet til rekruttering af praksis, honorering af den forlængede overblikskonsultation, efteruddannelse, opfølgingskursus og refleksionsseminar til de deltagende praktiserende læger, hvor Region Sjælland og Region Hovedstaden har delt udgifterne. Der har således alene været søgt midler til kvalitetsudviklingsdelen af SOFIA pilotstudie.

Vi har således rekrutteret læger og patienter til pilotstudiet, udviklet og afholdt kursus for praktiserende læger og personale. Lægerne i interventionsgruppen har gennemført forlængede overblikskonsultationer med deres patienter. SOFIA-projektet har indsamlet data fra både praksis og patienter i seks måneder og afsluttet forløbet med at afholde et refleksionsseminar for læger fra både interventions- og kontrolgruppe. Pilotstudiet er blevet evalueret under en løbende formativ procesevaluering i alle dele af projektets faser. Evalueringen er på nuværende tidspunkt i gang med at blive udarbejdet.

KURSUS FOR ALMEN PRAKSIS

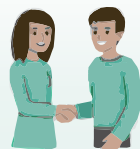
Kursus om diagnostik og behandling af fysisk co-morbiditet baseret på nyeste evidens

Læger

- › Indhold i den forlængede konsultation
- › Hvordan man arbejder patientcenteret
- › Symptomfremstilling
- › Buddy-ordning og støtte
- › Guide til SOFIA håndbog
- › Medicingennemgang

Praksispersonale

- › Kommunikation og håndtering af mennesker med psykisk sygdom
- › Introduktion til psykisk sygdom og symptomfremstilling

FORLÆNGET KONSULTATION

Årlig forlænget konsultation på op til 45 min. inkl. forberedelse

- › Patientcenteret behandling
- › Tid til at komme omkring problemstillingerne
- › Udgangspunkt i patientens ønsker og behov
- › Opbyggelse af patient/læge alliance
- › Obligatorisk fysisk undersøgelse
- › Medicingennemgang
- › Udarbejdelse af behandlingsplan
- › Tværsektorielt samarbejde

SOFIA HÅNDBOG

Opslagsværk over tilbud, støtte og hjælp til mennesker med psykisk sygdom i patientens kommune

- › Akutte behandlingsmuligheder
- › Medicininformation og rådgivning
- › Sociale aktiviteter
- › Ambulante behandlingsmuligheder
- › Behandling i hospitalsregi
- › Forbyggelse af selvskaede og selvmord
- › Alkohol- og stofmisbrug
- › Behandlingsorienteret kontakt og støtte

Fund og erfaringer

Fund og erfaringer fra det pilotstudie, der blev udført som et led i SOFIA-studiet i løbet af 2021, centrerer sig om følgende: 1) En succesfuld implementering af en overblikskonsultation kræver god planlægning i den enkelte praksis, 2) En succesfuld kontakt til patienterne afhænger af måden, som praksis henvender sig til patienterne på, 3) Det kan være vanskeligt for praksis at identificere målgruppen og tidskrævende at verificere diagnosen, 4) Det er vanskeligt at undgå selektion af målgruppen. Praksis har deres egen opfattelse af, hvilke patienter, det er meningsfuldt at invitere til overblikskonsultationer, 5) Betegnelses "svær psykisk sygdom" har medført negativ respons fra patienterne. Det anbefales i stedet at benytte terminologien "psykisk lidelse" (alternativt psykisk sygdom).

Overenskomsten og afslutning af projektet

Erfaringer fra SOFIA studiet blev indlemmet i den nyeste overenskomst for almen praksis (OK22). Gældende fra 1. januar 2022 indgår der således mulighed for en fokuseret somatisk undersøgelse af patienter med svær eller alvorlig kronisk psykisk sygdom. Der foreligger en vejledning i overenskomsten, som beskriver indholdet af ydelsen og forslag til organisering. Det er dog usikkert i hvor høj grad, de praktiserende læger følger denne vejledning, og man må forvente stor variation i brug af ydelsen blandt praktiserende læger. Parterne bag OK22 er i den forbindelse enige om løbende at følge op på erfaringerne med den nye ydelse, samt resultaterne fra SOFIA-studiet, som disse fremkommer.

Vi har i overenskomst år 2022 gennemført en interviewundersøgelse blandt ni praktiserende læger, der har anvendt ydelse 2150, for netop at få viden om, hvordan ydelsen og den ny konsultation implementeres i praksis. Formålet med undersøgelsen er at belyse, hvilke patienter med svær psykisk sygdom de praktiserende læger har tilbudt en fokuseret somatisk undersøgelse, hvordan de har opsporet relevante patienter og endelig, hvad de indholdsmæssigt har lagt i sådan en konsultation. Resultaterne af undersøgelsen vil blive beskrevet i en artikel i Månedsskrift For Almen Praksis i starten af 2023.

Vi fortsætter arbejdet med at følge implementering af ydelsen i 2023 med flere interviews med praktiserende læger, der bruger ydelse 2150, samt deltagerobservationer i praksis. Formålet er at få et større indblik i, hvordan ydelsen anvendes, hvilke muligheder og udfordringer det skaber i AP for arbejdet med patientgruppen, og hvordan man kan kvalitetsudvikle og understøtte arbejdet med ydelsen i fremtiden. Det kan danne afsæt for at udforme støtte og uddannelsesmateriale til almen praksis gennem kurser, klyngepakker og lignende tiltag.

Kontakt: Anne Møller, projektleder

Email: anmo@sund.ku

Understøttelse af datakonsulenternes kompetencer og udvikling

Datakonsulenterne støttes af KEU til at deltage i en række netværk, kurser og konferencer, hvor formålet er at sikre, at datakonsulenterne fortsat kan varetage vejlednings- og undervisningsopgaver i forhold til almen praksis og praksissektoren. Datakonsulenterne deltager også i markedspladsen på Store Praksisdag hvert år samt ved møde for nynedsatte læger. Datakonsulenterne har i 2022 blandt andet arbejdet med systemspecifik undervisning i forløbsplaner i klinikkerne. Derudover er datakonsulenterne en central samarbejdspartner for konsulenterne i KAP-H.

Kontakt: Henrik Nørregaard, datakonsulent

Email: henrik.noerregaard@regionh.dk

Workshop – Kvalitetsudvikling i egen klinik

KAP-H's organiseringssteam har igen i år afholdt workshoppen 'Kvalitetsudvikling i egen klinik'. Workshoppen giver klinikkerne et godt afsæt til en udviklingsproces og mulighed for at sparre med kollegaer, der også ønsker at påbegynde eller allerede er i gang med et kvalitetsudviklingsprojekt i egen klinik. Målet er, at den enkelte praksis finder en systematisk arbejdsform, der muliggør implementering af nye forhold og forandringstiltag i klinikken.

Tilbuddet består af to workshops med en mellemliggende arbejdsperiode. På den første workshop introduceres PDSA-cirklen (PLAN-DO-STUDY-ACT) og deltagerne går hjem med en projektplan. Herefter arbejder klinikkerne videre med den påbegyndte projektplan og afprøver de handlinger, de har forberedt på den første workshop. På den anden workshop evalueres processen og næste skridt i processen drøftes. Under hele forløbet har deltagerne mulighed for faglig sparring med KAP-H's organiseringskonsulenter og de andre deltagere. Efter endt deltagelse kan der søges om tabt arbejdsfortjeneste på i alt 15.000 kr. pr. klinik.

Da kurset har fokus på at understøttet udviklingsprocessen i egen klinik, er der vide rammer for hvilke temaer, som klinikken kan vælge at arbejde med. På de seneste workshops er der blandt andet blevet arbejdet med årskontrol, opsporing af sårbare ældre, håndtering af UVI, opdatering af personalehåndbog og meget andet. Tilbagemeldingerne fra deltagerne viser, at deltagerne værdsætter det arbejdsrum som skabes på kurset til at udforme en god proces. Derudover fremhæves også muligheden for sparring klinikkerne imellem som værende givende for udviklingsarbejdet.

Kontakt: KAP-H sekretariatet

Email: kap-h@regionh.dk

Projekter under 25.000 kr. i 2022

Sekretariatet i KAP-H råder over en årlig pulje på 200.000 kr. til administrative bevillinger, hvor sagsbehandlingstiden er kort, og hvor KEU orienteres efterfølgende. Ansøgninger under 25.000 kr. kan behandles administrativt af sekretariatet, dette kan være ansøgninger til mindre projekter som f.eks. pilotprojekter, mindre projekter med mulighed for skalering efterfølgende, forberedelse af projekter, tværsektorielle samarbejder, midler til dele af større tværsektorielle projekter samt kongresdeltagelse.

Bevillingshavere for projekter under 25.000 kr. afsluttet i 2022 er ligeledes blevet anmodet om at indsende en afrapportering til brug for KEU's årsrapport. Nedenfor følger disse bidrag - oplistet alfabetisk efter projekttitel.

Farmaceuter i almen praksis

Medicinfunktionen for Primærsektoren har i 2022 udarbejdet et pilotprojekt, hvor en regional forankret praksis-farmaceut har været ude i to privatpraktiserende lægeklinikker for at lave medicingennemgange på polyfarmacipatienter for at sikre den bedst mulige medicinske behandling til den enkelte patient.

Formålet med projektet var at afprøve medicingennemgangsmetoden for at undersøge gangbarheden i den kliniske praksis. Praksis-farmaceut stod bl.a. for at:

- › Identificere polyfarmacipatienter i de inkluderede praksisser
- › Initiere og forestå medicinamnese og medicingennemgang for disse patienter i samarbejde med egen læge og praksispersonale
- › Inddrage patienterne i beslutningerne vedrørende deres egen medicinering via opfølgende medicinsamtaler.

Der blev udført medicingennemgange på i alt 22 polyfarmacipatienter, som blev behandlet med 233 lægemidler, hvilket i gennemsnit svarede til 10,6 lægemidler per patient. Praksis-farmaceuten forberedte hver patients medicingennemgang, som efterfølgende blev gennemgået i samarbejde med klinikens praktiserende læge. Praksis-farmaceuten foreslog i alt 152 medicinændringer. Der blev således foreslået ændringer til 65% af den ordinerede medicin, hvilket gennemsnitligt svarede til omkring 7 ændringer per patient. Her blev 133 (87,3%) af dem accepteret af lægen og 120 (78,9%) blev accepteret af både læge og patient. De hyppigst anvendte ændringsforslag blandt de accepterede ændringsforslag var seponering af lægemidler (n=51) og reduktion af dosis (n=26), hvilket kunne indikere overmedicinering blandt de inkluderede patienter.

Det er set, at medicingennemgange har mange fordele for polyfarmacipatienter, men det er også en omfattende og tidskrævende proces, der kan være svær at overskue i en travl

praksis. Det faktum, at praksis-farmaceuten initierede og forestod både en medicinamnese og en medicingennemgang kan spare tid for alment praktiserende lægeklinikker. Den høje acceptgrad af ændringsforslagene tyder på, at de af praksis-farmaceuten foreslåede ændringsforslag blev vurderet relevante af både læge og patient. Derfor anses det for muligt, at en praksis-farmaceut kan aflaste de praktiserende læger og klinikpersonale ved at initiere og forestå medicinamnese og medicingennemgang for polyfarmacipatienter.

I skrivende stund arbejder Medicinfunktionen på at præsentere resultaterne fra projektet 'Farmaceuter i almen praksis' i en dansksproget rapport, en evaluerende kvalitativ forskningsartikel publiceret i et internationalt tidsskrift og planlægger at arbejde videre med indsatsen i 2023.

Kontakt: Sara Sommer Holst

Email: sara.sommer.holst@regionh.dk

FYAM Hovedstaden - fyraftensmøder

Forum for Yngre Almenmedicinere (FYAM) er en undergruppe bestående af yngre læger under Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM). FYAM retter sig til yngre læger under uddannelse til speciallæge i almen medicin eller på vej ind i specialet. Interesserede får mulighed for at danne et fagligt og socialt netværk med øvrige medlemmer. KEU støtter afholdelse af fire til fem årlige møder. Møderne indeholder faglige oplæg, sparring og socialt samvær. KEU støtter med 5.000 kr. pr. år.

FYAM temaaften: Fra hoveduddannelseslæge til speciallæge i Almen Medicin

Forum for Yngre Almenmedicinere er DSAM's gruppe af yngre læger, der er under uddannelse til speciallæge i almen medicin eller på vej ind i specialet.

I 2022 afholdt FYAM en faglig temaaften for deres medlemmer. Temaaften omhandlede overgangen fra hoveduddannelseslæge til speciallæge i Almen Medicin med fokus på økonomi, supervisionsgrupper og ledelse. Aftenen bød på oplæg og dialog med foredragsholdere, hvor deltagerne bl.a. blev undervist i, hvordan man som praktiserende læge leder sig selv og andre samt økonomiske opmærksomhedspunkter, når man som speciallæge vil nedsætte sig i egen praksis.

Gensidigt praksisbesøg

Det gensidige praksisbesøg er en enkel metode til udvikling af praksis. To praktiserende læger fra hver sin praksis besøger hinanden og deltager i en almindelig arbejdsdag. Formålet

er at give hinanden sparring og konstruktive tilbagemeldinger. Dagen bør indeholde en rundvisning i klinikkens lokaler og en gennemgang af, hvordan en normal arbejdsdag er planlagt. Den besøgende læge er bisidder i konsultationsrummet under dagens konsultationer. Under besøget er det også relevant at deltage i kaffepauser og frokost. Den besøgende læge kan få tabt arbejdsfortjeneste for en dag (4.000 kr.) forudsat, at det aftalte program (dokumentationsbilag) indsendes til KAP-H sekretariatet. KAP-H har i 2022 ydet støtte til fire gensidige praksisbesøg.

Nordisk Kongres 2022

KEU har i 2022 støttet 12 personers deltagelse på Nordisk Kongres, der hver især deltog med et bidrag på kongressen.

KEU støttede blandt andet en gruppe yngre læger fra Bornholms deltagelse på kongressen. Gruppen bidrog bl.a. med to posters, hhv. "General practice – does continuity saves lives?" og "Residential Randon and the Risk of Lung Cancer in Never-Smokers". Gruppen beretter, at rejsen og deltagelsen på kongressen dels var vigtig for deres mulighed for at udvide deres faglige horisont og dels for rekruttering, sammenhold og det at kunne mødes med andre, trods Bornholms isolerede geografiske placering. Gruppen deltog i workshops og oplæg om uddannelse, kvalitet, teknologi, equity in health, farmaindustriens påvirkning samt overgangen fra uddannelseslæge til praktiserende læge.

Derudover holdt en af de andre deltager, som KEU støttede, mundtligt oplæg under seancerne Multimorbidity og Chronic Care, hvor hun præsenterede resultater fra to tidligere projekter. To andre deltager præsenterede ligeledes deres projekter på kongressen, i den forbindelse afholdt de en workshop 'Climate and Health in General Practice' og præsenterede deres poster 'Guidelines for sustainable general practice'. Flere deltog med andre spændende og informative bidrag på kongressen.

Palliationskongres 2022

Praktiserende læge Thomas Gorlen fulgte EAPC World Research Congress d. 18.-20. maj 2022, som igen i år blev afholdt virtuelt på grund af covid-19. Kongressen samlede som tidligere al forskning om palliation, som foregår på verdensplan. Der var også i år meget fokus på Covid-19, samt flere sessioner omkring palliation til personer med demenssygdomme og skrøbelige ældre.

Hovedbudskaberne fra konferencen er sammenfattet og formidlet til konsulenterne i KAP-H.

Materialet er ligeledes tilgængeligt på sundhed.dk [her](#).

Mindre kvalitetsudviklingsprojekter i egen klinik

Der har siden 2017 eksisteret rammebevillinger målrettet mindre kvalitetsudviklingsprojekter i egen klinik. Det er sekretariatet i KAP-H, der administrerer midlerne og tildeler på baggrund af ansøgning. Der kan søges om støtte til et udviklings- eller et implementeringsprojekt i egen klinik, som har til formål at implementere nye tiltag i klinikken, fx en nye arbejdsmetode, nye hjælperedskaber, overblik over særlige patientgrupper, justering af arbejds gange og meget andet.

For at midlerne kommer flest muligt til gavn, er der opstillet følgende ansøgningskriterier for midler til mindre udviklingsprojekter i egen klinik:

- › Der kan søges om maksimalt 25.000 kr. pr. projekt.
- › Midlerne skal primært dække frikøb af læger og klinikpersonale dernæst ekstern konsulenthjælp
- › Der kan ikke søges til forplejning eller andre omkostninger forbundet med afholdelse af møder
- › Praksis, som tidligere har modtaget støtte, kan ikke komme i betragtning igen.

Der udarbejdes hvert andet år erfaringsopsamlinger, som indeholder afrapporteringer fra mindre kvalitetsudviklingsprojekter gennemført i perioden.

Projekter gennemført i 2022 vil indgå i næste erfaringsopsamling der forventes at foreligge i slutningen af 2023. Tidligere erfaringsopsamlinger kan findes på sundhed.dk [her](#)

Økonomi

I KEU's pulje var der primo 2022 knap 19 mio. kr., som rummede uforbrugte midler fra 2021, herunder restmidler fra afsluttede projekter.

KEU havde i alt bevilget 9,3 mio. kr. til forbrug i 2022 til hhv. projekter (alle typer) og til efteruddannelse- og supervision under DGE-ordningen. Heraf blev 5,3 mio. kr. brugt.

Differencen mellem bevilgede midler og forbrugte midler skyldes dels, at flere projekter enten har udskudt deres start eller er blevet forsinket pga. Corona, hvormed midlerne først bruges i efterfølgende år og dels, at nogle projekter først fakturerer senere. Endelig blev der bevilget en ny rammebevilling i 2021 på 500.000 kr., fordi den gamle rammebevilling var uddelt. Den nye rammebevilling blev taget i brug til uddeling i april 2022, men der er endnu ikke faktureret midler fra den, ligesom der stadig er projekter på den gamle rammebevilling, der ikke har faktureret for deres projekter endnu.

Midlerne til DGE – Efteruddannelse (herunder møde for nynedsatte) og supervision blev stort set brugt som budgetteret, hvilket vidner om, at aktiviteten i grupperne er kommet godt i gang efter Corona. De resterende midler tilbageføres til KEU-Puljen, ligesom det gælder for afsluttede projekter, hvor der har været et mindreforbrug.

Der resterer herefter ca. 10,5 mio. kr. i KEU-puljen, hvoraf ca. 7,5 mio. kr. allerede er bevilget til projekter i 2023 – 2025, herunder til videreførelse af DGE – Efteruddannelse og supervision i 2023 og 2024. Hermed kan KEU råde over ca. 3 mio. kr. til projekter fremadrettet.

2022	Bevilget	Forbrugt
Projekter (inkl. gensidigt praksisbesøg, minus adm. bev. og rammebev.)	4.602.748 kr.	1.892.237 kr.
Projekter under 25.000 (administrative bevillinger)	563.625 kr.	300.018 kr.
Mindre projekter i egen klinik (dvs. Rammebevillingen)	863.911 kr.	99.920 kr.
DGE - Efteruddannelse og supervision	3.252.000 kr.	2.974.525 kr.
I alt:	9.282.284 kr.	5.266.700 kr.

Integrering af farmaceuter i almen praksis

Udvikling af metode for tværfaglig medicingennemgang for polyfarmacipatienter i samarbejde mellem klinik og farmaceut

Af Sara Sommer, Medicinkonsulent og farmaceut, Klinisk Farmakologisk afdeling, Medicinfunktionen for Primærsektoren

Kan farmaceuter integreres i almen praksis?

Et stigende antal mennesker behandles dagligt med flere lægemidler, og mere end halvdelen af befolkningen over 75 år behandles med mere end 5 forskellige lægemidler, hvilket man også kalder for polyfarmaci¹. Hovedparten af receptpligtig medicin udskrives fra almen praksis, hvorfor det ofte er den praktiserende læge, som er den gennemgående person for polyfarmacipatienter².

Det er tidligere vist, at medicingennemgang kan mindske antallet af lægemiddelrelaterede indlæggelser, lægemiddelrelaterede problemer og føre til øget kvalitet i lægemiddelbehandlingen. Dog kan det være en omfattende og tidskrævende proces at udføre en medicingennemgang.

Medicinfunktionen for Praksissektoren på Klinisk Farmakologisk Afdeling i Region Hovedstaden udarbejder rådgivende materialer og indsatser for at fremme hensigtsmæssig medicinanvendelse i praksissektoren og på tværs af sektorerne. Dette sker ofte i samarbejde med KAP-H's Medicinteam. En farmaceut herfra har derfor en unik farmakologisk viden og et utroligt stærkt bagland at trække på, hvis det skulle blive nødvendigt ved en specielt kompleks patient.

Derfor planlagde Medicinfunktionen for Praksissektoren et lille projekt, som skulle undersøge om en regionalt forankret praksis-farmaceut med udgående funktion i almen praksis fra Klinisk Farmakologisk Afdeling kan fremme den samlede medicingennemgangsindsats for polyfarmacipatienter og være til gavn for de praktiserende læger og patienterne.

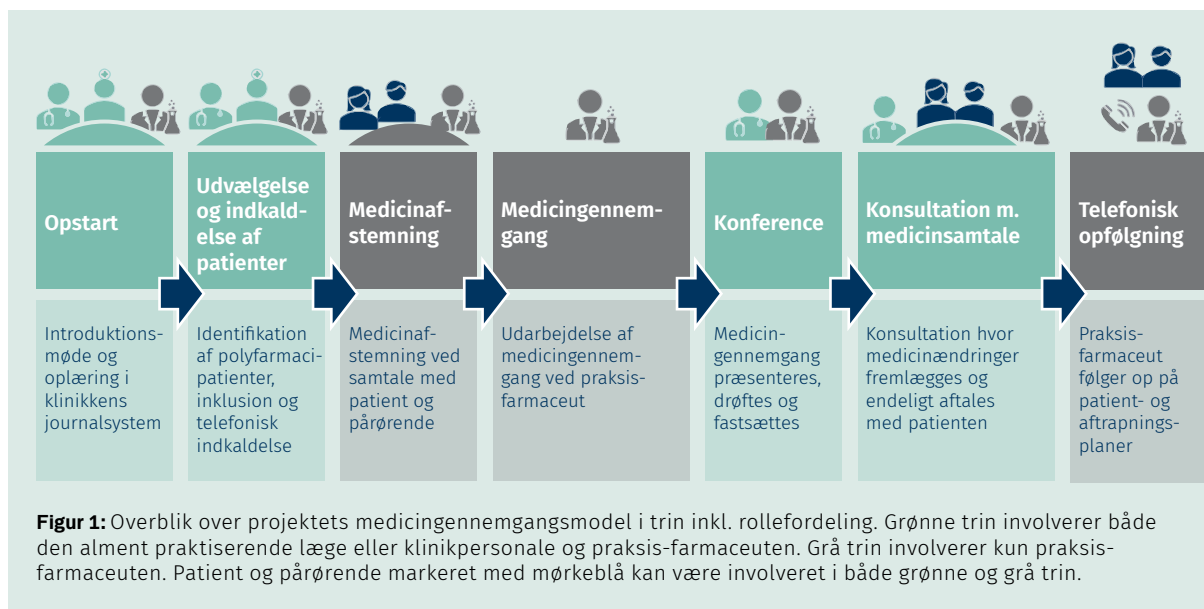

Udvikling af tværfaglig medicingennemgangsmodel gjort mulig af bevilling fra KEU

Medicingennemgangsindsatsen blev udført i samarbejde mellem en praksis-farmaceut fra Medicinfunktionen, Klinisk Farmakologisk Afdeling, Bispebjerg Hospital, Region Hovedstaden og to udvalgte lægeklinikker i Region Hovedstaden. En bevilling fra KEU gjorde det muligt at honorere de deltagende lægeklinikker for deres arbejde med projektet.

Målet var at udføre 10-12 medicingennemgange for polyfarmacipatienter i hver lægeklinik. Lægeklinikkernes polyfarmacipatienter, defineret som en patient med mindst 5 daglige lægemidler inklusive vitaminpræparater, blev inkluderet i projektet.

Medicingennemgangsindsatsen fulgte en model med flere trin, som er vist i Figur 1.

I medicingennemgangsindsatsen var der planlagt tre samtaler med patienten: medicinafstemningen, konsultation m. medicinsamtale og en telefonisk opfølgning på medicinændringer og aftrappingsforløb.

Medicinske ændringsforslag blev taget godt imod

Fra de to udvalgte lægeklinikker blev der i alt udført medicingennemgange på 22 polyfarmacipatienter. Gennemsnitsalderen for de deltagende patienter var 70 år (44 år til 91 år). 15 (68%) patienter var kvinder og 7 (32%) patienter var mænd. De blev behandlet med i alt 233 lægemidler, hvilket i gennemsnit svarede til 10,6 lægemidler pr. patient.

Praksis-farmaceuten forberedte hver patients medicingennemgang, som efterfølgende blev gennemgået i samarbejde med klinikkens praktiserende læge, før det blev præsenteret for patienten. Praksis-farmaceuten foreslog i alt 152 medicinændringer. Der blev således foreslået ændringer til 65% af den ordinerede medicin, hvilket gennemsnitligt svarede til omkring 7 ændringer pr. patient. Lægen accepterede eller accepterede med forbehold 133 (87%) af de

foreslåede ændringer. Accepteret med forbehold, blev noteret, når lægen var positiv overfor ændringsforslaget, men havde behov for at undersøge et sygdomsforløb nærmere ved fx blodprøvetagning eller andre undersøgelser, før en endelig accept kunne gives.

Ikke alle medicinændringer blev accepteret af patienterne, som fx havde indsigelser imod at forsøge aftrapning og seponering af smertestillende medicin, sovemedicin eller mavesyrerelaterede lægemidler. Da patienternes ønsker til medicinændringer var en vigtig faktor i dette projekt, blev der ikke gennemtvunget medicinændringer uden patienternes accept. Det betød, at ud af de i alt 152 ændringsforslag, foreslået af praksis-farmaceuten, blev 120 (79%) accepteret af både læge og patient. De 120 accepterede ændringsforslag var primært indenfor områderne hjertekar/blod, svage smerter, kolesterol, allergi og hudlidelser.

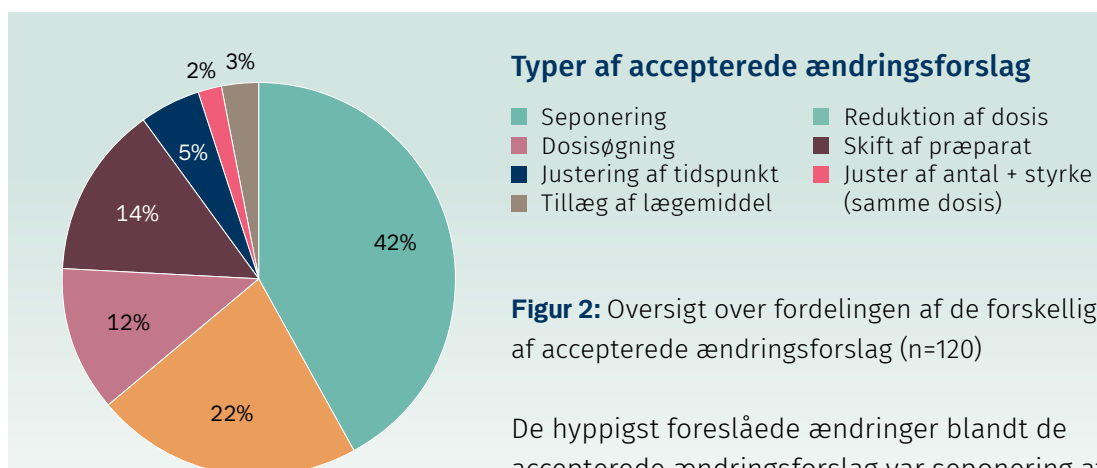
Den endelige opfølgning på medicingennemgangene med patienten blev udført telefonisk af praksis-farmaceuten. Ud fra den telefoniske opfølgning og information fra lægen blev det fundet, at 87 medicinændringer var blevet implementeret. Dette svarede til en implementeringsgrad på 73%.

Overmedicinering er udbredt

Der blev fremsat ændringsforslag til størstedelen af patienternes medicin (65%) og de alment praktiserende læger accepterede størstedelen af ændringerne (87%). Det tyder på, at mange patienter i almen praksis med fem eller flere faste lægemidler kan få optimeret deres behandling.

Fakta om medicinændringer

- › Praksis-farmaceuten foreslog i alt 152 medicinændringer
- › Lægen accepterede+ 133 (87 %) af de foreslåede ændringer
- › Lægerne havde flest indsigelser imod ændringsforslag til skift af lægemiddel-præparat
- › Både læge og patient accepterede 120 (79%) af de foreslåede ændringer
- › De mest accepterede ændringsforslag fra både patient og læge var indenfor områderne hjertekar/blod, svage smerter, kolesterol, allergi og hudlidelser
- › Patienterne havde flest indsigelser imod at forsøge aftrapning og seponering af smertestillende medicin, sovemedicin eller mavesyrerelaterede lægemidler

Figur 2: Oversigt over fordelingen af de forskellige typer af accepterede ændringsforslag (n=120)

De hyppigst foreslåede ændringer blandt de accepterede ændringsforslag var seponering af lægemidler (n=51) og reduktion af dosis (n=26), hvilket indikerer at især overmedicinering blandt de inkluderede patienter er et hyppigt problem.

Hvad kan en praksis-farmaceut bruges til?

Medicingennemgange foretaget af en regionalt forankret praksis-farmaceut med en udgående funktion til almen praksis formodes at gavne de praktiserende læger og patienterne ved bl.a. at understøtte lægerne i hensigtsmæssig lægemiddelbehandling fagligt og ressourcemæssigt samt sikre god patientinddragelse i behandlingsbeslutninger.

Praksis-farmaceuten initierede, koordinerede og forestod både en medicinafstemning og en medicingennemgang, hvilket kan spare tid for den alment praktiserende læge. Den høje acceptgrad af ændringsforslagene tyder på, at de ændringsforslag som praksis-farmaceuten foreslog, blev vurderet relevante af både læge og patient. Desuden kan det tværfaglige samarbejde mellem den praktiserende læge, praksispersonalet og praksis-farmaceuten samt den øgede fokus på patientinddragelse være med til at sikre en høj implementeringsgrad af foreslåede medicinændringer. Dette skyldes, at den praktiserende læge både kan få patientens mundtlige samtykke til ændringsforslagene direkte til konsultationen med medicinsamtalen og eventuel faglig sparring fra praksis-farmaceuten.

Fremtidsudsigter for farmaceuter i almen praksis

I skrivende stund arbejder Medicinfunktionen på at præsentere resultaterne fra projektet i en dansksproget rapport og en evaluerende kvalitativ forskningsartikel publiceret i et internationalt tidsskrift. Desuden planlægges det at arbejde videre med indsatsen i 2023 for at udbrede indsatsen til endnu flere praktiserende læge og patienter.

Referencer

1. Kornholt J, Christensen MB. Prevalence of polypharmacy in Denmark. Dan Med J. 1. juni 2020;67(6):A12190680.
2. Polyfarmaci ved multisygdom – Viden, fokusområder og anbefalinger til videre arbejde [Internet]. Sundhedsstyrelsen; 2022. Tilgængelig hos: https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2022/Polyfarmaci/Polyfarmaci-ved-multisygdom---Viden_fokusomraader-og-anbefalinger-til-videre-arbejde.ashx

Kvalitet i Almen Praksis i Hovedstaden

Center for Sundhed
Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon
3866 5299

Mail
KAP-H@regionh.dk

Hjemmeside
www.kap-h.dk
